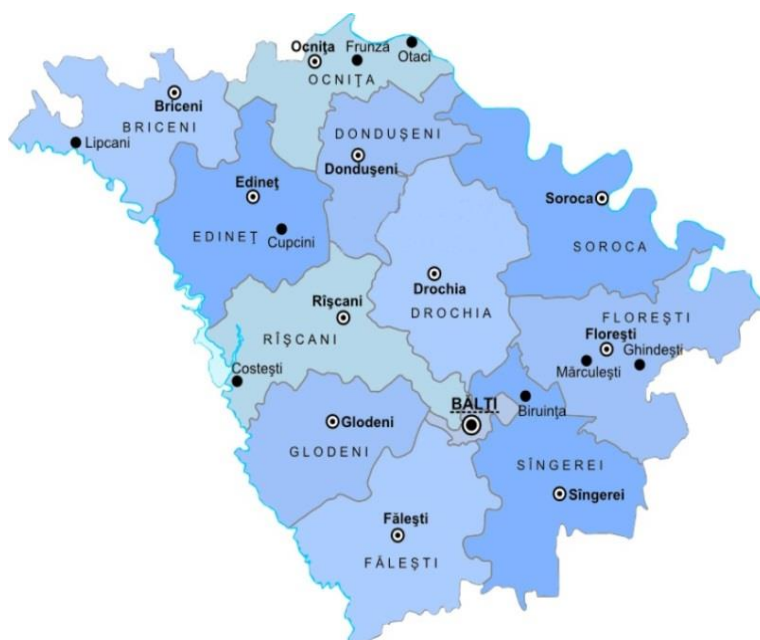

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD

R A P O R T

privind implementarea SDR Nord și activității operaționale a
ADR Nord în anul 2016

Bălți, 2016

CUPRINS

ABREVIERI/ACRONIME	4
SUMAR EXECUTIV	5
<i>OBIECTIV 1. ACCES ASIGURAT LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE CALITATIVE</i>	6
MĂSURA 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală	6
1.1.1 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională de infrastructură	6
1.1.2 Implementarea Programului sectorial regional în domeniul DRL/MDS/AAC	8
MĂSURA 1.2 Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS și AAC	9
1.2.1 Sensibilizarea comunităților asupra cooperării intercomunitare în domeniul MDS și AAC	9
MĂSURA 1.3 Promovarea eficienței energetice	9
1.3.1 Implementarea Programului sectorial regional în domeniul EE a clădirilor publice	9
1.3.2 Sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile	10
<i>OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN REGIUNE</i>	11
MĂSURA 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane	11
2.1.1 Identificarea centrelor urbane cu potențial de creștere economică	11
MĂSURA 2.2 Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri	11
2.2.1 Inițierea planificării strategice sectoriale (PRS) în domeniul dezvoltării economiei	11
2.2.2 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională pentru dezvoltarea mediului de afaceri	12
2.2.3 Promovarea potențialului economic și investițional regional	13
MĂSURA 2.3 Susținerea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic	15
2.3.1 Inițierea analizei situației în domeniul cercetare, inovare și transfer tehnologic din RDN	15
2.3.2 Facilitarea parteneriatelor între mediul academic, antreprenorial și APL pentru crearea infrastructurii de cercetare și inovare	15
MĂSURA 2.4 Dezvoltarea potențialului și infrastructurii turistice	16
2.4.1 Inițierea planificării strategice sectoriale (PRS) în domeniul dezvoltării turismului	16
2.4.2 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională pentru dezvoltarea turismului în RDN	17
2.4.3 Promovarea potențialului turistic regional	17
MĂSURA 2.5 Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN	17
2.5.1 Inițierea analizei situației în domeniul capitalului uman din RDN	17
<i>OBIECTIV 3. GUVERNANȚĂ ÎMBUNĂTĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE</i>	18
MĂSURA 3.1 Crearea și dezvoltarea instrumentelor de suport pentru procesul de dezvoltare regională	18
3.1.1 Participarea la perfectarea cadrului legislativ-normativ a politicii de dezvoltare regională	18
3.1.2 Participarea la crearea instrumentului de monitorizare a proiectelor și indicatorilor regionali	18

3.1.3 Desfășurarea Concursului propunerilor de proiecte	18
MĂSURA 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor	20
3.2.1 Instruirea și informarea membrilor CRD Nord	20
3.2.2 Formarea continuă a specialiștilor ADR Nord	21
3.2.3 Acordarea suportului APL în revizuirea, actualizarea, elaborarea documentelor de planificare strategică	21
3.2.4 Suport actorilor regionali în elaborarea proiectelor și atragerea surselor financiare pentru proiectele regionale din fondurile internaționale	21
3.2.5 Transfer de bune practici pentru actorii regionali (CRD, ADR, APL, ONG, antreprenori)	22
MĂSURA 3.3 Facilitarea dialogului între actorii regionali, interregionali și internaționali	26
3.3.1 Consolidarea relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare regionali, naționali și internaționali	26
3.3.2 Facilitarea încheierii acordurilor de parteneriatelor între ADR Nord și alte instituții regionale, naționale și internaționale	28
ACTIVITĂȚI OPERAȚIONALE A ADR NORD	30
MĂSURA 4.1 Asigurarea secretariatului CRD	30
4.1.1 Organizarea și desfășurarea ședințelor CRD Nord	30
MĂSURA 4.2 Managementul instituțional	30
4.2.1 Coordonarea activității Agenției	30
4.2.2 Planificarea anuală, lunară	30
4.2.3 Monitorizarea și evaluarea politicii de dezvoltare regională	30
4.2.4 Desfășurarea operațiunilor financiare	30
4.2.5 Desfășurarea procedurilor de achiziții publice	31
4.2.6 Asigurarea transparenței activității ADR Nord	34
CONCLUZII	36
ANEXE	
Anexa1. Monitorizarea surselor de finanțare privind implementarea proiectelor pentru anul 2016	
Anexa 2. Raport privind dezvoltarea capacităților colaboratorilor ADR Nord în perioada anului 2016	
Anexa3. Lista indicatorilor de progres în dezvoltarea regională pentru perioada anului 2016	
Anexa 4. Nota informativă privind executarea bugetului ADR Nord în perioada anului 2016	
Anexa 5. Executarea bugetului (cheltuieli și economii) pe surse de finanțare ale ADR Nord în perioada anului 2016	

ABREVIERI ȘI ACRONIME

AAC	– Aprovizionarea cu Apă și Canalizare
ADR Nord	– Agenția de Dezvoltare Regională Nord
APL	– Administrația Publică Locală
APP III	– Apel de propuneri de proiecte III
AEE	– Agenția pentru Eficiență Energetică
AITT	– Agenția pentru Inovații și Transfer Tehnologic
APP	– Agenția Proprietății Publice
BD	– Baza de Date
CCI	– Camera de Comerț și Industrie
CNCDR	– Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CPP	– Concepte de proiecte posibile
CPV	– Concepte de proiecte viabile
CR	– Consiliul Raional
CRD Nord	– Consiliul Regional pentru Dezvoltare Nord
DGDR	– Direcția Generală Dezvoltare Regională
DRL	– Drumurile Regionale și Locale
DR	– Dezvoltare Regională
DUP	– Documentul Unic de Program
EE	– Eficiența Energetică
FNDR	– Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
GIS	– Sisteme Geografice Informatice
GIZ	– Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
GL	– Grup de lucru
M&E	– Monitorizarea și Evaluarea
MDS	– Managementul deșeurilor solide
MDRC	– Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MO	– Manualul Operațional
ONG	– Organizație neguvernamentală
ODIMM	– Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PAI	– Planul Anual de Implementare al SDR
POR Nord	– Planul Operațional al Regiunii Nord
PEBM	– Proiectul Energie și Biomasă în Moldova
PSI	– Planificare Sectorială Integrată
RDC	– Regiunea de Dezvoltare Centru
RDN	– Regiunea de Dezvoltare Nord
RDS	– Regiunea de Dezvoltare Sud
SDR Nord	– Strategia de Dezvoltare Regională Nord
SDSE	– Strategii de Dezvoltare Socio-Economice
SNDR	– Strategia Națională de Dezvoltare Regională
UAT	– Unități Administrativ Teritoriale
VARAM	– Ministerul protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia
ZEL	– Zona Economică Liberă

SUMAR EXECUTIV

Prezentul raport privind implementarea SDR Nord 2016-2020 al ADR Nord vizează perioada **anului 2016** și reflectă toate activitățile instituționale ale Agenției, activitățile procesului de dezvoltare regională, de suport în elaborarea și promovarea proiectelor regionale, de asigurare a transparenței decizionale și financiare în conformitate cu Planul anual de implementare (PAI) al ADR Nord pentru anul 2016, cadrul normativ al dezvoltării regionale și reieșind din *obiectivele principale* pentru anul 2016:

Obiectivele principale pentru anul 2016

- Asigurarea accesului la servicii și utilități publice calitative prin implementarea proiectelor de infrastructură fizică
- Facilitarea creșterii economice sustenabile în regiune prin promovarea potențialului socio-economic al RDN și atragerea investițiilor în regiune;
- Îmbunătățirea Guvernanței în RDN

Rezultate obținute în urma implementării activităților planificate:

- 1 SDR Nord 2016-2020 aprobată
- 1 PRS în domeniul dezvoltării atractivității turistice pentru RDN, consultată public
- 9 proiecte implementate din sursele FNDR și din alte surse
- 1 Concurs al propunerilor de proiecte din surse FNDR desfășurat
- 1 POR Nord 2017-2020 elaborat
- 2 APL II asistate la elaborarea/actualizarea SDSE raionale conform politicilor regionale
- Zilele RDN, ed.IV desfășurate
- 14 vizite de studiu peste hotare
- 9 parteneriate naționale și interne stabilite.

OBIECTIV 1. ACCES ASIGURAT LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE CALITATIVE**MĂSURA 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală****1.1.1 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională****➤ Implementarea proiectelor regionale de infrastructură fizică din sursele FNDR**

În anul 2016 ADR Nord are în proces de implementare 6 proiecte finanțate din mijloacele FNDR, conform Deciziei CNCDR nr. 14/16 din 19.12.2016. Din ele, 3 proiecte se referă la *Obiectivul 1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală*.

Gradul de valorificare a proiectelor aprobate spre finanțare din sursele FNDR pentru anul 2016 și suma necesară pentru finalizarea activităților de implementare a proiectelor în anul curent este indicată în tabelul de mai jos:

Nr d/o	Nr. proiectului implementat / în derulare (2014)	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele FNDR (mii lei)	Suma totală alocată în 2013 - 2014 (mii lei)	Alocat în 2016 prin Decizia 14 /16 din 19.12.16 (mii lei)	Valorificat în anul 2016 (mii lei)	Perioada de implementare/ finalizate
1.	0846	Renovarea sectorului de drum L-20 Briceni-Grimăncăuți, frontiera cu Ucraina	41 105,99	24 999.9	16 106.1	16 105,99	2014-2016
2.	0760	Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare a locuitorilor satelor Risipeni și Bocșa și a instituțiilor de menire social-culturală (Fălești)	11 776,07	7 384.19	600,00	464,23	2014-2016
3.	1491	Crearea condițiilor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare a locuitorilor com. Parcani, Ocolina și Rădi Cereșnovăț din r-nul Soroca	27 105,48	0,00	5 125.22	3 837,92	2015-2016
Total proiecte la <i>Obiectivul 1</i> finanțate din sursele FNDR			79 645.45	32 384.09	21 831.32	20 408,14	-

Pentru implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare regională, în perioada anului 2016, au fost desfășurate 9 vizite de monitorizare în teren în scopul monitorizării lucrărilor de construcție/montaj la obiecte și desfășurate 6 ședințe de lucru și 1 ședință de coordonare în cadrul proiectului din com. Ocolina, unde a fost suprapusă Documentația tehnică de proiect cu situația din teren și

semnat Ordinul de începere a lucrărilor. Totodată, săptămînal, sunt solicitate Note informative de la responsabilii tehnici contractați cu privire la situația în teren la zi în cadrul proiectelor.

➤ *Implementarea proiectelor de infrastructură cu surse externe de finanțare*

Proiectele finanțate din sursele financiare ale Guvernului German prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), implementate de ADR Nord:

➤ *Programul: Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova*

În anul 2016, ADR Nord a continuat implementarea a 2 proiecte finanțate din sursele Guvernului German prin intermediul GIZ, în valoare de 20 167.76 mii lei conform Suplimentului nr.4 din 09.02.2016 la Acordul de finanțare nr. 81155779 din 10.12.2012 după cum urmează:

Nr d/o	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele GIZ (mii lei)	Suma totală alocată în 2011 – 2015 (mii lei)	Alocat în 2016 (mii lei)	Perioada de implementare
1.	Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare în raionul Rîșcani	16 475.70	7 820.02	8 655.69	2014-2016
2.	Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în r-ul Florești	2 446.410	0	2 446.41	2014-2016
Total proiecte finanțate din sursele GIZ		18 922.11	7 820.02	11 102.10	2014-2016

Nota: Precizăm ca din totalul de 20 167,76 mii lei alocate conform Acordului de finanțare au fost contractate și respectiv valorificate 18 922,11 mii lei.

Precizăm că proiectul este constituit din 3 subproiecte din care un subproiect (Construcția rețelelor de canalizare în com. Costești) a fost finalizat în anul 2015. Subproiectul *Construcția rețelelor de canalizare în s. Duruitoarea Veche* a fost inițiat în anul 2016 și în luna iunie a.c. au fost finalizate lucrările de construcție, respectiv s-a organizat și desfășurat recepția la terminarea lucrărilor. Subproiectul *Construcția Stației de epurare din Costești* a fost inițiat în luna iunie 2016, respectiv în luna noiembrie operatorul economic a finalizat lucrările de construcții conform documentației tehnice și s-a organizat și desfășurat recepția la terminarea lucrărilor. Precizăm că recepția finală a fost desfășurată în luna decembrie pentru toate cele 3 subproiecte.

Proiectul „Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în r-ul Florești” a fost inițiat spre implementare în anul 2012 prin intermediul ADR Centru, unde au fost achiziționate echipamente, utilaj și construite platforme pentru colectarea deșeurilor.

Începînd cu anul 2014 acest proiect a fost preluat de ADR Nord, respectiv pentru perioada 2014-2015 nu au fost alocate mijloace financiare pentru investiția fizică, dar au fost efectuate activități de asistență tehnică. În anul 2016 conform Suplimentului nr.4 din 09.02.2016 la Acordul de

finanțare nr. 81155779 din 10.12.2012 au fost alocate de către Guvernul German 110 mii euro pentru achiziționarea a 2 autospeciale de colectare a deșeurilor 7+1 m³ cu compactor. Respectiv în perioada de raportare au fost organizate procedurile de achiziție publică, la data de 10.06.2016 a fost semnat contractul de achiziționare a bunurilor, iar în luna octombrie au fost livrate și transmise către beneficiar bunurile achiziționate.

În perioada de raportare au fost actualizate planurile de implementare pentru proiectele aprobate spre finanțare. Procedurile de achiziții din cadrul proiectelor finanțate din sursele FNDR și GIZ au fost efectuate conform prevederilor legislației în vigoare și Manualului operațional al ADR.

Pentru monitorizarea implementării proiectelor, în anul 2016 au fost utilizate următoarele instrumente:

- a. Verificarea lunară a actelor de recepție a lucrărilor prezentate;
- b. 38 vizite de lucru desfășurate la locul de implementare a proiectelor;
- c. 23 ședințe de lucru desfășurate în cadrul proiectelor în implementare.

În perioada anului 2016, ADR Nord a monitorizat 6 proiecte finalizate (finanțate din sursele FNDR), ce se află la etapa post – implementară. În cadrul proiectelor au fost solicitate de la beneficiari Note informative privind activitățile realizate și problemele cu care se confruntă APL în perioada post-implementară, de asemenea s-a solicitat prezentarea Planurilor de acțiuni privind asigurarea durabilității aprobate de consiliul local, pentru cele 6 proiecte finanțate din sursele FNDR.

➤ *Asigurarea transparenței procesului de implementare a proiectelor de dezvoltare regională*

În vederea asigurării transparenței procesului de realizare a proiectelor de dezvoltare regională, ADR Nord a elaborat materiale informative (comunicate și note de presă, avize), rapoarte, a organizat vizite în teren, întruniri informative, mese rotunde.

1.1.2 Implementarea Programului sectorial regional în domeniul DRL/MDS/AAC

În rezultatul implementării Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide (PRS MDS) pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, în anul 2016, s-a identificat terenul predestinat construcției depozitului regional pentru zona nr. 2. Ulterior s-a aprobat Decizia Consiliului orașenesc Dondușeni, cu privire la selectarea terenului pentru amplasarea Centrului de management integrat al deșeurilor. De asemenea au fost colectate date de către experții GIZ pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.

Pentru zona nr. 1 s-a desfășurat ședința grupului de lucru, în cadrul căreia s-a inițiat colectarea datelor și informațiilor privind managementul deșeurilor solide de a lansa procesul de selectare a terenului pentru depozitul regional de deșeuri.

De asemenea conform prevederilor PRS în AAC, cu suportul partenerilor GIZ s-a desfășurat ședința grupului de lucru pentru examinarea rezultatelor obținute și planificarea activităților privind elaborarea studiului de fezabilitate în baza conceptului de proiect viabil (CPV) Bălți. De asemenea au fost organizate ședințe de lucru privind documentarea și clarificarea situației în teren ce ține de proiectele de AAC pasibile spre finanțare de către Comisia Europeană prin proiectul "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova" 2.0 implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

MĂSURA 1.2 *Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS, AAC*

1.2.1 Sensibilizarea comunităților asupra cooperării intercomunitare în domeniul MDS și AAC

În scopul realizării PRS în domeniile MDS și AAC, precum și a măsurii privind optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS, AAC în anul 2016 s-au desfășurat ședințe regionale, vizite de studii la proiectele și practicile pozitive de CIC cu participarea APL din RDN. Tot în această perioadă, cu suportul proiectului MSPL, implementat de GIZ, precum și altor parteneri de dezvoltare în RDN, s-au desfășurat sesiuni de instruire prestatorilor de servicii și APL în domeniul gestionării serviciilor publice în AAC și MDS.

MĂSURA 1.3 *Promovarea eficienței energetice în RDN*

1.3.1 Implementarea Programului sectorial regional în domeniul EE a clădirilor publice

Pe parcursul perioadei de raportare Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei a negociat finanțarea din partea Delegației Uniunii Europene, a CPV dezvoltate în cadrul PRS-ilor. Respectiv urmează elaborarea criteriilor de selectare a CPV pentru care vor fi elaborate rapoartele de audit energetic și documentația tehnică. De asemenea pe parcursul anului au fost organizate 4 ședințe de lucru privind documentarea și clarificarea situației în teren ce ține de proiectele de eficiență energetică a clădirilor publice pasibile spre finanțare de către Comisia Europeană prin proiectul "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova" 2.0 implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

1.3.2 Sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile

Pe parcursul anului 2016, la solicitarea Proiectului Energie și Biomasă în Moldova, ADR Nord a facilitat organizarea a două seminare regionale, inclusiv:

1. *Achiziții publice de biocombustibil solid*. Evenimentul a avut ca scop dezvoltarea capacităților APL în domeniul achizițiilor publice.
2. *Program de Instruire și Asistență Tehnică pentru Producătorii de Biocombustibili solizi din Moldova*, care a avut drept scop dezvoltarea capacităților participanților în domeniul producerii Peleților și Brichetelor.

De asemenea, la solicitarea Oficiului Schimbarea Climei, ADR Nord a facilitat organizarea unui seminar regional cu tematica ”*Schimbările climatice în context național și internațional, posibilități și beneficii pentru Republica Moldova*” în cadrul proiectului Programul de Fortificare al Capacităților de dezvoltare cu Emisii Reduse implementat la nivel global și coordonat de PNUD. Seminarul a avut ca scop familiarizarea factorilor de decizie locali, APL și a agenților economici semnificativi din regiune cu problematica de mediu și schimbări climatice, cu posibilitățile de participare la linii de finanțare pe tematică de dezvoltare nepoluantă, reducere de emisii, eficientizare energetică și surse regenerabile de energie.

La seminarele desfășurate au participat reprezentanți ai Administrațiilor publice locale, în special cei care au tangență cu proiecte de dezvoltare, specialiști în domeniile energetic și de mediu, reprezentanți din sectorul agricol, din gestionarea deșeurilor, managerii energetici.

OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN REGIUNE

MĂSURA 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane

2.1.1 Identificarea centrelor urbane cu potențial de creștere economică

Pentru realizarea acestui obiectiv pentru anul 2016 a fost planificată elaborarea analizei ex-ante privind identificarea centrelor urbane cu potențial de creștere economică din RDN. Din cauza lipsei resurselor financiare, elaborarea studiului nu a avut loc și a fost transferată pentru anul 2017.

MĂSURA 2.2 Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri

2.2.1 Inițierea planificării strategice sectoriale (PRS) în domeniul dezvoltării economiei

În scopul realizării obiectivului respectiv, în anul 2016 a fost inițiat procesul de elaborare a Programului Regional Sectorial (PRS) în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri, care are drept scop atragerea investițiilor și respectiv facilitarea creșterii economice sustenabile în regiune. În acest sens, pe parcursul anului au fost efectuate următoarele acțiuni:

1. A fost constituit Grupul de Lucru Regional (GLR) privind elaborarea PRS în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri în RDN.
2. Au avut loc două ședințe ale grupului de lucru regional sectorial, inclusiv: I ședință – 13 aprilie 2016, în cadrul căreia au fost stabilite obiectivul general și obiectivele specifice pentru dezvoltarea infrastructurii de afaceri în RDN; II ședință – 06 decembrie 2016, care a avut ca scop stabilirea viziunii domeniului dezvoltării infrastructurii de afaceri în RDN și prezentarea metodologiei de elaborare a conceptelor de proiecte posibile în domeniul respectiv.

Ca rezultat al acțiunilor desfășurate, au fost realizați următorii pași în elaborarea PRS: a fost definitivată Analiza cadrului strategic, legislativ și instituțional, Metodologia de elaborare a PRS. S-a lucrat la capitolul Analiza situației curente a domeniului dezvoltării infrastructurii de afaceri în RDN.

La etapa actuală se lucrează asupra definitivării componentei analitice a documentului (identificarea sectoarelor specifice ale regiunii) și s-a inițiat lucrul asupra elaborării părții strategice a programului.

2.2.2 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională pentru dezvoltarea mediului de afaceri

➤ Implementarea proiectelor regionale în domeniul economic din sursele FNDR

În anul 2016 ADR Nord are în proces de implementare 6 proiecte finanțate din mijloacele FNDR, conform Deciziei CNCDR nr. 14/16 din 19.12.2016. Din ele, 3 proiecte se referă la *Obiectivul 2 Creșterea economică sustenabilă în RDN*.

Gradul de valorificare a proiectelor aprobate spre finanțare din sursele FNDR pentru anul 2016 și suma necesară pentru finalizarea activităților de implementare a proiectelor în anul curent este indicată în tabelul de mai jos:

Nr d/o	Nr. proiect ului imple mentat / în derular e (2014)	Denumirea proiectului	Costul total al proiectu lui din sursele FNDR (mii lei)	Suma totală alocată în 2013 - 2015 (mii lei)	Alocat în 2016 (mii lei)	Valorificat în 2016 (mii lei)	Perioada de implemen tare / finalizate
1.	0739	„Susținerea dezvoltării sectorului industrial în RDN prin reabilitarea și modernizarea și infrastructura de apă și canalizare pentru Parcul Industrial pe teritoriul S.A. "Răut" mun. Bălți”	14 440,00	4 784, 30	9 655.69	9 655,69	2014-2016
2.	0745	Conectarea parcului Industrial Edineț la infrastructura de acces și utilitățile publice	12 362,92	2 500, 00	6 860,07	6 794,09	2014-2016
3.	0748	Centru Creativ – Inovativ PRO Cariera (Otaci)	22 222,87	325,523	15824,99	15 824,99	2014-2016
Total proiecte la <i>Obiectivul 2</i> finanțate din sursele FNDR			48 985,79	7 609,83	32340,75	32 274,77	-

Pentru implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare regională, în perioada anului 2016, au fost desfășurate 26 vizite de monitorizare în teren în scopul monitorizării lucrărilor de construcție/montaj la obiecte și desfășurate 14 ședințe de lucru. De asemenea s-a desfășurat 1 ședință de coordonare în cadrul proiectului din or. Otaci, unde a fost suprapusă Documentația tehnică de proiect cu situația din teren și semnat Ordinul de începere a lucrărilor. Totodată, săptămînal sunt solicitate Note informative de la responsabilii tehnici contractați cu privire la situația în teren la zi în cadrul proiectelor.

► *Proiect în domeniul economic finanțat din sursele Guvernului Român*

Agencia de Dezvoltare Regională Nord în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a depus Cererea de finanțare: „Crearea sistemului integrat de dezvoltare durabilă a sectorului apicol în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova” și a fost acceptat spre finanțare din sursele Guvernului Român. Respectiv, în anul 2015 a fost inițiată implementarea proiectului dat. În anul 2016 au fost realizate mai multe activități conform planului de acțiuni.

Nr. Ord.	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele Guvernului Român, mii lei	Valorificat proiect, mii lei	Perioada de implementare
1.	Crearea sistemului integrat de dezvoltare durabilă a sectorului apicol în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova	3 3745,85	1394,81	2015-2016

Notă:Calculat la cursul BNM din 16.11.2015 -21,45 lei

Pentru implementarea cu succes a proiectului de dezvoltare regională, în perioada anului 2016, au fost desfășurate 3 vizite de monitorizare în teren pentru planificarea activităților la obiect. De asemenea s-a desfășurat 1 ședință de coordonare în cadrul proiectului din or. Edineț (apicultura), unde a fost suprapusă Documentația tehnică de proiect cu situația din teren și semnate 1 Ordin de începere a lucrărilor. Menționăm că în perioada specificată, în cadrul proiectului finanțat prin intermediul Guvernului României, au fost realizate mai multe activități precum organizarea instruirilor pentru 100 de apicultori, executarea lucrărilor de reparație a Centrului apicol, procurarea mobilierului și echipamentului tehnic. De asemenea a fost contractată achiziția utilajului apicol.

2.2.3 Promovarea potențialului economic și investițional regional

În vederea promovării potențialului economic regional, ADR Nord a cooperat cu partenerii regionali, naționali și internaționali pentru a identifica domeniile tangențiale de activitate a întreprinderilor din RDN ce ar provoca interes pentru investitori. În acest sens, au fost organizate un șir de evenimente de anvergură regională și națională: *Ziua Europei în RDN, Forumul regional de business cu genericul „Simplificarea procedurilor de lansare și desfășurare a activității de întreprinzător”, atelierul de lucru cu genericul ”Implementarea politicilor de eficiență energetică și regenerabile în Regiunea de Dezvoltare Nord”, dezbaterile publice ”Potențialul turistic din raionul Drochia - provocări și oportunități”.*

Totodată, principalul eveniment de promovare a potențialului economic și investițional al RDN a constituit *Zilele Regiunii*, ediția a 4-a, organizat în perioada 26 septembrie - 22 octombrie 2016 și care a inclus în sine organizarea mai multor activități printre care cele mai importante numim *Forumului economic* cu genericul „*Promovarea potențialului economic și crearea*

oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord” (30 septembrie 2016), precum și Întrunirea moldo-letonă cu genericul ”*Cooperare moldo-letonă: seminar și misiune economică pentru dezvoltarea antreprenoriatului în regiuni*”(19 octombrie 2016).

În ceea ce privește misiunea economică letonă, această a cuprins sesiuni panelare unde participanții au prezentat comunicări despre dezvoltarea economică în regiuni, în baza experienței Letoniei și a Republicii Moldova, reprezentanții celor două state discutând despre posibilitățile de finanțare pentru promovarea antreprenorialului în regiuni. Totodată, participanții au identificat noi posibilități de colaborare dintre Moldova și Letonia. Programul evenimentului a cuprins și sesiuni *business to business* axate pe subiecte din domenii precum industria ușoară, industria alimentară, transport și logistică, produse cerealiere, turism și servicii hoteliere, autorități publice locale și regionale.

Scopul principal al organizării evenimentelor descrise mai sus a constituit promovarea potențialul economic și investițional regional. La fel, în cadrul evenimentelor organizate de ADR Nord au fost organizate vizite la întreprinderi și la agenții economici din regiune.

Un domeniu mai nou în activitatea ADR Nord a constituit atragerea investițiilor străine directe și promovarea ZEL-urilor și PI din RDN către investitorii străini. În acest sens, în perioada 20-15 noiembrie 2016, ADR Nord a facilitat vizite la Universitatea de Stat ”Alec Russo” din Bălți, PI ”Răut”, ZEL Bălți pentru reprezentanții companiei germane *Deutsche Grundriss Romania SRL*, o societate cu capital străin având un potențial de investiții și idei de a crea noi locuri de muncă, oferind și training-uri pentru tinerii specialiști. Compania se specializează în furnizarea de servicii de creare a unor soluții grafice în industria de imobiliare pentru clienții din întreaga lume. Ca rezultat al acestei vizite, compania respectivă s-a hotărât să deschidă în Bălți o reprezentanță a acestei companii cu posibilitatea de a oferi 50 de locuri de muncă. O altă vizită a investitorilor străini organizată de către ADR Nord în data de 21 decembrie 2016, constituie vizita reprezentantului companiei *SovaMax Trading GmbH* (Germania), care se specializează în cumpărarea și vânzarea consumabilelor pentru tipar. În contextul dezvoltării direcției de reciclare, *SovaMax Trading GmbH* este la etapa de analiză a oportunității de deschidere a unei uzine de

reciclare a consumabilelor pentru tipar în Republica Moldova. În acest sens, SovaMax Trading GmbH a manifestat interes pentru o vizită de afaceri la ZEL Bălți.

Pe parcursul anului 2016, ADR Nord a continuat să promoveze potențialul economic, social și cultural al RDN pe rețeaua Internet: www.adrnord.md, www.comunicate.md, www.civic.md etc. precum și în cadrul diferitor evenimente unde au fost diseminate seturi de promovare a RDN.

MĂSURA 2.3 Susținerea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic

2.3.1 Inițierea analizei situației în domeniul cercetare, inovare și transfer tehnologic din RDN

Întru realizarea obiectivului național *dezvoltarea economiei regionale bazate pe inovare*, în anul 2016 a fost inițiat procesul de elaborare a unui studiu în domeniul inovațiilor și transferului tehnologic în RDN, pentru diagnosticarea potențialului de specializare inteligentă a economiei, care ar crea produse noi și servicii ce vor genera noi locuri de muncă, creștere economică și implicit competitivitate. Activitatea de cercetare a domeniului a fost inițiată în 2016 cu suportul Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, unde s-a elaborat un raport privind potențialul, capacitatea și resursele de cercetare din RDN, elaborarea studiului va continua și în anul 2017, pentru diagnosticarea potențialului de specializare inteligentă a economiei regionale.

2.3.2 Facilitarea parteneriatelor între mediul academic, antreprenorial și APL pentru crearea infrastructurii de cercetare și inovare

În scopul creării parteneriatelor și rețelei de cercetare în RDN, Agenția a facilitat dialogul dintre Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți și primăria municipiului Bălți în vederea elaborării și respectiv aplicării la concursul din FNDR a unui proiect cu aspect regional în domeniul cercetării și inovării. În rezultat, proiectul „*Crearea în municipiul Bălți a centrului de inovare și transfer tehnologic din Regiunea de Dezvoltare Nord*”, cu un buget estimativ de circa 17 milioane de lei, a fost depus în cadrul Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru perioada anilor 2017-2020, trecând cu succes toate etapele concursului.

Totodată, ADR Nord în parteneriat cu Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți a organizat în data de 29 septembrie 2016 *Simpozionul științifico-practic internațional* la Bălți, în contextul *Zilelor Regiunii de Dezvoltare Nord*.

Simpozionul a reunit peste 120 de participanți: oameni de știință, autorități, invitați de peste hotare și studenți. În mesajul său de la inaugurarea lucrărilor Simpozionului, directorul ADR Nord, Ion Bodrug, a menționat că un rol important în creșterea competitivității Regiunii de Dezvoltare Nord o are existența instituțiilor superioare și medii de învățământ și a celor profesional-tehnice, care servesc în calitate de o excelentă bază pentru dezvoltarea resurselor umane, cu impact asupra dezvoltării economice a întregii regiuni, precum și existența centrelor de cercetare specializate, care oferă o platformă necesară pentru asigurarea dezvoltării și aplicării noilor tehnologii în producere. În cadrul simpozionului au avut loc mai multe evenimente concomitente și anume: *Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”*, ediția VI, dedicată Anului Profesorul Nicolae Filip; *Conferința națională cu participare internațională „Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective”*, dedicată aniversării a 70 de ani de la constituirea instituțiilor de cercetare științifică din Moldova, 55 de ani de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei, 10 ani de la întemeierea Filialei Bălți a Academiei de Științe a Moldovei; și *Conferința regională „Guvernanța regională: principii, modele și instrumente de suport”*. Materialele simpozionului vor fi publicate într-o ediție specială în anul 2017.

MĂSURA 2.4 Dezvoltarea potențialului și infrastructurii turistice

2.4.1 Inițierea planificării strategice sectoriale (PRS) în domeniul dezvoltării turismului

În scopul facilitării dezvoltării turismului în RDN, în anul 2016 a fost inițiat și finisat procesul de elaborare a Programului Regional Sectorial (PRS) în domeniul dezvoltării atractivității turismului. Din punct de vedere metodologic, la baza producerii documentului au stat instrumentele furnizate precum: analiza diagnostică a domeniului, vizite de documentare și colectare a datelor în sectorul turism, dezbaterile în cadrul întrunirilor ale grupului de lucru pentru dezvoltarea sectorului turism, dezvoltarea CPP identificate în concepte de proiecte viabile.

În data de 21 decembrie 2016 proiectul Programului regional sectorial în domeniul dezvoltării atractivității turismului a fost pus în discuție în cadrul ședinței de Consultare publică, la care au participat reprezentanți ai MDRC, membrii CRD, membrii GLRS, și în cadrul căreia au fost colectate idei și recomandări de îmbunătățire a documentului.

Proiectul documentului urmează să fie propus spre aprobare la ședința CRD Nord, care va avea loc în luna ianuarie 2017.

Totodată, menționăm că, Agenția a primit suport în elaborarea PRS-ului în domeniului turismului din partea partenerilor letoni, care au organizat în perioada 25-29 iulie o școală de vară pentru ADR-uri și APL-uri în domeniul turistic. Pe lângă suportul din partea partenerilor letoni, Agenția a mai beneficiat și de asistență tehnică din partea Oficiului Mareșalului voievodatului Wielkopolska în colaborare cu proiectul „Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale din Republica Moldova”, implementat de Fondul de Solidaritate, care au oferit expertiză în elaborarea strategiilor în domeniul turistic precum și a traseelor turistice. În acest sens au fost organizate o sesiune de instruire în perioada 19-21 iulie 2016 precum și o stagiere în domeniul turismului la Oficiul Mareșalului Regiunii Wielkopolska în perioada 16-25 noiembrie 2016.

2.4.2 Implementarea proiectelor de dezvoltare regională pentru dezvoltarea turismului în RDN

La moment nu au fost finanțări pentru acest domeniu de intervenție.

2.4.3 Promovarea potențialului turistic regional

În anul de referință, ADR Nord a promovat potențialul turistic și evenimentele culturale în cadrul diferitor evenimente de anvergură: *Festivalului Mierii (Bălți/Edineț)*, *Festivalului Mărului (Soroca)*, *Festivalul Cartofului (Briceni)*, *Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord, ediția a IV*, *Festivalul Plăcintelor și Sarmalelor (Chișcăreni, Sîngerei) etc.* Toate acestea au fost promovate pe măsura desfășurării evenimentelor anului 2016.

MĂSURA 2.5 Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN

2.5.1 Inițierea analizei situației în domeniul capitalului uman din RDN

Din perspectiva dezvoltării performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă în RDN, pentru a doua jumătate al anului 2016 s-a elaborat un studiu în domeniul capitalului uman din RDN. Studiul a fost elaborat cu suportul partenerului ADR Nord, Universitatea de stat „A. Russo” din Bălți. Studiul s-a axat pe analiza gamei variate de specialiști în funcție de nevoile reale de pe piața forței de muncă sigură, domeniul real de activitate după terminarea studiilor universitare, precum și analiza recuperării investiției prin acoperirea posturilor cu persoane deja pregătite profesional. Studiul a fost lansat în cadrul unui eveniment comun, masa rotundă cu genericul „*Implicațiile culturii inovaționale în formarea universităților sustenabile și competitive*”, desfășurată în incinta Universității

OBIECTIV 3. GVERNANȚĂ ÎMBUNĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

MĂSURA 3.1 Crearea și dezvoltarea instrumentelor de suport pentru procesul de dezvoltare regională

3.1.1 Participarea la perfectarea cadrului legislativ-normativ a politicii de dezvoltare regională

În scopul realizării obiectivelor SNDR, ADR Nord a înaintat MDRC propuneri de modificare și completare a actelor normative în vederea îmbunătățirii și eficientizării activității instituțiilor de dezvoltare regională și implementării politicii de DR.

3.1.2 Participarea la crearea instrumentului de monitorizare a proiectelor și indicatorilor regionali

În perioada de referință specialiștii ADR Nord au contribuit la elaborarea și dezvoltarea instrumentelor de monitorizare a politicilor și proiectelor regionale prin actualizarea bazei de date regionale și Profilului socio-economic al RDN cu ultimile date publicate de BNS, prin elaborarea hărților tematice cu utilizarea sistemul GIS, precum și prin elaborarea propunerilor privind perfecționarea mecanismului de monitorizare a politicii regionale.

De asemenea s-a participat la o serie de activități în cadrul proiectului STATREG ”Îmbunătățirea statisticii regionale în Republica Moldova” finanțat de Uniunea Europeană.

3.1.3 Desfășurarea Concursului propunerilor de proiecte

La data de 15 martie 2016, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a lansat concursul de aplicare a proiectelor pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) printr-un comunicat de presă.

În rezultatul lansării Concursului Propunerilor de Proiecte pentru perioada 2017-2020, în Regiunea de Dezvoltare Nord au fost desfășurate 3 sesiuni de instruire pentru Administrațiile Publice Locale de nivelul I și II.

Prima sesiune de instruire s-a desfășurat la data de 24 martie pentru subzona Bălți, unde au participat APL-le din componența r-lor Sîngerei, Fălești, Glodeni, Rîșcani și mun. Bălți. Cea de-a doua sesiune de instruire s-a desfășurat în or. Edineț, la data de 25 martie 2016, unde au participat APL-le din componența r-lor Edineț, Dondușeni, Ocnița, Briceni. La data de 30 martie 2016 s-a desfășurat cea de-a treia sesiune de informare cu participarea APL-lor din componența r-lor

Soroca, Florești și Drochia. În urma sesiunilor de informare, au parvenit solicitări de consultare individuală, iar pînă la data de 08.04.16 au fost oferite 66 consultări de către specialiștii ADR Nord.

Menționăm că în cadrul celor trei sesiuni de informare au participat 226 de persoane, unde fost adresate întrebări cu privire la situația CPV-lor și soarta pe viitor a proiectelor incluse în DUP 2013-2015, care nu au fost aprobate spre finanțare pînă în prezent. Cele mai puține întrebări au fost adresate în microregiunea Bălți, iar în microregiunea Soroca au fost adresate cele mai multe întrebări cu privire la încadrarea propunerilor de proiecte în abordările complexe conform PRS-lor.

În rezultatul Concursului Propunerilor de Proiecte, la data de 03 mai 2016, termenul limită de depunere a Notelor Conceptuale, la ADR Nord au fost depuse 54 Note Conceptuale. La data de 04 mai 2016, ora 10.00 s-a desfășurat ședința pentru evaluarea Notelor Conceptuale de către Comisia administrativă formată din reprezentanții MDRC, ADR Nord, președintele și vicepreședintele CRD Nord.

Drept rezultat al evaluării administrative, pentru etapa a II-a a Concursului au fost admise 50 Note Conceptuale. Notele Conceptuale respinse nu au întrunit condițiile stipulate în Instrucțiunea pentru utilizatori și anume - criteriile eliminatorii stipulate în Grila de evaluare, propunerea de proiect nu corespund cu principiile Programelor Regionale Sectoriale.

La ședința CRD Nord, organizată la data de 19.05.2016, au fost aprobate 41 de Note Conceptuale ce au trecut în etapa II a CPP 2016. Respectiv pentru aplicanții a căror note conceptuale au acces în etapa II au fost desfășurate 4 sesiuni de instruire în perioada 07-10 iunie 2016, pe domenii de intervenție.

Prima sesiune de instruire s-a desfășurat la data de 07 iunie pentru aplicanții notelor conceptuale pe domeniile de intervenție Infrastructura drumurilor regionale și locale și Managementul deșeurilor solide. La sesiunea de informare au fost prezenți 14 participanți, reprezentînd 8 APL-uri.

Cea de-a doua sesiune de instruire s-a desfășurat la data de 08 iunie pentru aplicanții notelor conceptuale în domeniul Aprovizionare cu apă și sanitație. La sesiunea de informare au fost prezenți 18 participanți, reprezentînd 10 APL-uri.

La data de 09 iunie 2016 s-a desfășurat cea de-a treia sesiune de informare cu participarea APL-lor aplicanți ai notelor conceptuale pentru domeniul de intervenție dezvoltarea infrastructurii de afaceri. La sesiunea de informare au fost prezenți 12 participanți, reprezentînd 7 APL-uri.

Cea de-a patra sesiune de informare s-a desfășurat la data de 10 iunie și au participat aplicanții notelor conceptuale pentru domeniile de intervenție Eficiența energetică a clădirilor publice și

Sporirea atractivității turistice. La sesiunea de informare au fost prezenți 7 participanți, reprezentând 4 APL-uri.

În rezultatul Concursului Propunerilor de Proiecte, la data de 22 august 2016, termenul limită de depunere a Cererilor de finanțare, la ADR Nord au fost depuse 32 Cereri complete de finanțare. La data de 06 septembrie 2016, ora 09.00 s-a desfășurat ședința de deschidere a Cererilor complete de finanțare de către Comisia administrativă formată din reprezentanții MDRC, ADR Nord, președintele și vicepreședintele CRD Nord. Ulterior la data de 11 octombrie 2016 s-a desfășurat ședințe de evaluare tehnică și financiară a Cererilor complete de finanțare.

Drept rezultat al evaluării administrative, tehnice și financiare a fost elaborată lista Cererilor complete de finanțare pentru aprobare în cadrul ședinței CRD Nord. La ședința CRD Nord, organizată la data de 13.10.2016, au fost înaintate 23 de Cereri de finanțare ce au acumulat punctaj minim de 20 puncte către comisia interministerială spre examinare. Respectiv, la data de 02 și 05 decembrie 2016 s-a desfășurat ședința Comisiei Interministeriale pentru aprobarea listei anexă a Documentului Unic de Program, pentru perioada anilor 2017-2020. Precizăm că la data de 20.12.16, prin Decizia CNCDR a fost aprobată lista conceptelor de proiecte, anexă a DUP 2017-2020.

În rezultatul CPP III a fost elaborat Planul investițional cu lista de concepte de proiecte ce vor fi propuse pentru finanțare la FNDR și alte fonduri naționale și internaționale.

Conform cadrului normativ al dezvoltării regionale, și în urma celui de al III-lea Concurs de propuneri de proiecte a fost elaborat POR Nord pentru perioada anilor 2016-2018, care după consultări publice va fi înaintat spre aprobare la ședința CRD Nord.

MĂSURA 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor

3.2.1 Instruirea și informarea membrilor CRD Nord

Inițial a fost planificat realizarea unui program specializat pentru dezvoltarea capacităților membrilor CRD Nord, pentru care partenerul ADR Nord, GIZ, a planificat resurse și acțiuni speciale. Dar din cauza unor impedimente operaționale, activitatea dată a fost transferată pentru a.2017.

Totodată, Agenția, pentru consolidarea capacităților membrilor CRD Nord, a implicat consilierii regionali în diverse activități de instruire, precum și vizite de studii peste hotare.

3.2.2 Formarea continuă a specialiștilor ADR Nord

Cu suportul partenerilor externi pe parcursul anului 2016, colaboratorii ADR Nord au participat la diverse seminare de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde organizate de către partenerii naționali și internaționali în scopul consolidării capacităților profesionale și dezvoltarea noilor abilități în diverse domenii complementare domeniului DR (*Anexa 2*).

Organizarea cât și participarea specialiștilor agenției la activitățile destinate dezvoltării capacităților, au venit în susținerea procesului de perfecționare continuă a acestora și asigurarea continuității procesului de dezvoltare regională.

În scopul asigurării formării specialiștilor ADR sunt folosite resursele financiare din:

- a) mijloace alocate de partenerii de dezvoltare:* proiecte de instruire finanțate integral sau parțial de organisme internaționale; proiecte realizate de organizații necomerciale/asociații obștești;
- b) mijloace suplimentare* parvenite din memorandumuri/acorduri de colaborare între instituții, în care sunt incluse activități de instruire, schimb de experiență, vizite de studii etc.

3.2.3 Acordarea suportului APL în revizuirea, actualizarea, elaborarea documentelor de planificare strategică

Pe parcursul anului 2016 s-a facilitat procesul de planificare locală în baza politicilor de dezvoltare regionale. Astfel la solicitarea CR Rîșcani din RDN s-a acordat asistență tehnică în procesul de elaborare a SDSE a raionului Rîșcani, care a fost aprobată în luna mai 2016.

De asemenea s-a analizat și avizat Strategia de dezvoltare a turismului a raionul Dondușeni.

3.2.4 Suport actorilor regionali în elaborarea proiectelor și atragerea surselor financiare pentru proiectele regionale din fondurile internaționale

Activitățile de instruire, inițiate în anul 2015, la solicitarea APL din RDN axate pe *Consolidarea capacităților APL din RDN managementul proiectelor*, au fost desfășurate și în anul 2016.

În contextul desfășurării APP III, a fost oferită consultanță beneficiarilor din regiune în elaborarea proiectelor regionale. În acest sens au fost organizate ședințe de informare privind criteriile de eligibilitate, au fost colectate CP, respectându-se toate procedurile prevăzute în MO al FNDR.

ADR Nord e elaborat un calendar al Apelurilor și concursurilor de propuneri de proiecte din fonduri naționale și internaționale, unde Agenția și APL-urile sunt eligibile, pentru a putea planifica din timp elaborarea eventuală a proiectelor de dezvoltare. Astfel pe parcursul anului 2016 acest calendar a fost actualizat și plasat pe pagina web a Agenției. Conceptele de proiecte noi elaborate, precum și cele din POR Nord care nu au acoperire financiară au fost promovate și pe

site-ul www.adrnord.md, la rubrica tîrg de proiecte on-line, atît în limba română cît și în limba engleză, astfel informînd donatorii despre proiectele aflate lista în de așteptare pentru finanțare.

De asemenea, specialiștii ADR Nord au elaborat concepte de proiecte SOFT pentru a fi aplicate la concursurile de proiecte anunțate de către instituțiile donatoare (Guvernul României, Cehiei, Poloniei, SUA etc.).

3.2.5 Transfer de bune practici pentru actorii regionali (CRD, ADR, APL, ONG, antreprenori)

Un factor oportun pentru dezvoltarea capacităților membrilor CRD Nord, APL-urilor și ADR Nord sunt vizitele de studiu atît peste hotarele țării, cît și în interiorul ei. Preluarea experienței și bunelor practici motivează și stimulează actorii regionali. Experiența partenerilor de dezvoltare ajută la sporirea dezvoltării regionale și la evitarea eșecurilor, care pot apărea în proces.

În acest context, în anul 2016 au avut următoarele vizite de studiu:

- 1-5 februarie 2016, România. Directorul ADR Nord, Ion Bodrug, șefa Secției planificare strategică și programare dna. Inga Cojocaru, și decanul Facultății de Drept și Științe Sociale de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Igor Cojocaru, au efectuat o vizită de lucru în orașul Brașov, România, unde s-au întîlnit, în incinta Consiliului Județean Brașov, cu vicepreședintele Claudiu Coman și cu șeful Direcției Generale de Administrație Publică, Mihai Pascu. reprezentanții Regiunii de Dezvoltare Nord s-au familiarizat cu practicile de succes ale județului Brașov în domeniul planificării durabile și atragerii investițiilor și au stabilit împreună cu noii parteneri români domenii de colaborare pe viitor, planificînd activități comune în anul 2016.
- În perioada 04-08 aprilie 2016, specialistul ADR Nord, dna. Mariana Cebotari a efectuat o vizită de studiu la DG REGIO, autoritate responsabilă de politica regională, Bruxelles, EUROSTAT, autoritate statistică a UE, Luxemburg și ESPON, promotorul rețelei europene de observatoare teritoriale, Luxemburg. Scopul vizitei de studiu a fost preluarea experienței UE în domeniul politicilor regionale, utilizarea statisticilor în elaborarea de politici de dezvoltare regională.
- În perioada 7-9 aprilie 2016, directorul Agenției de Dezvoltare Regională, Ion Bodrug, l-a însoțit pe ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Vasile Bâtca, în cadrul unei vizite de lucru în Letonia, care a avut drept scop să consolideze cooperarea bilaterală dintre Republica Moldova și Republica Letonia pe segmentul dezvoltării regionale, implementarea proiectelor, schimbul de bune practici, dezvoltarea parteneriatelor dintre regiuni și inițierea realizării unor proiecte de dezvoltare comune.
- În perioada 20-23 aprilie 2016, specialiștii ADR Nord, dna. Stela Buzuleac și dna. Olga Sicora, au efectuat o vizită de studiu în județele Iași, Bacău și Brașov cu tematica ”Experiența

României privind implementarea proiectelor de dezvoltare rurală prin intermediul inițiativei LEADER și practica de formare și implementare a Grupurilor de Acțiune Locală (GAL)”.

➤ Directorul Agenției ADR Nord, Ion Bodrug, a efectuat în perioada 23-24 mai 2016 o vizită de lucru la Bratislava, Slovacia. Delegația din Republica Moldova a fost condusă de către Anatol Usatâi, viceministru al Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, coordonator al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD) pentru Republica Moldova. În cadrul întrunirii au participat reprezentanți ai instituțiilor și agențiilor finanțatoare, promotori de proiecte din regiunea Dunării, actori publici implicați în Strategia UE pentru Regiunea Dunării.

➤ În perioada 1-2 iunie 2016, directorul Agenției de Dezvoltare Regională, Ion Bodrug, l-a însoțit pe ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Vasile Bîtca, și a participat la Forumul German Habitat, organizat de către Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și statul federal Berlin. Scopul

Forumului a constituit prezentarea și dezbaterile soluțiilor durabile la provocările urbane, examinarea strategiilor eficiente de promovare a dezvoltării urbane durabile, precum și discutarea viziunilor și strategiilor pentru asigurarea durabilității și siguranței.

➤ 26 iunie - 02 iulie 2016, Polonia. Specialistul ADR Nord, dna Stela Buzuleac a participat într-o vizită de studiu în Polonia în vederea abordării aspectelor legate de dezvoltarea regională și cooperarea transfrontalieră, bazate pe experiența din cadrul Programului de cooperare Transfrontalieră Polonia- Slovacia.

➤ O echipă de 16 apicultori din nordul Republicii Moldova au participat în perioada 27 iunie - 1 iulie la o vizită de studiu în România organizată în cadrul proiectului-pilot de dezvoltare regională „Crearea sistemului integrat de dezvoltare durabilă a sectorului apicol în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova” implementat de ADR Nord și finanțat de Guvernul României prin intermediul Asistenței oficiale pentru dezvoltare a României. Apicultorii au fost însoțiți de către șeful Secției managementul proiectelor a ADR Nord, Constantin Bândiu.

➤ În perioada 29 iunie-1 iulie 2016, dna. Maria Prisacari, Șef Serviciu cooperare și atragerea investițiilor, a participat la Conferința internațională SCORUS (Standing Committee on Regional and Urban Statistics) în Lisabona, Portugalia. Conferința a abordat dezvoltarea și progresul statisticilor regionale și urbane în domeniul de aplicare al aspectelor transversale prezentate în agendele europene și mondiale.

➤ Polonia a oferit sprijin specialiștilor ADR Nord în procesul de elaborare a Programului Regional Sectorial în domeniul turismului pentru Regiunea de Dezvoltare Nord. În acest sens, în perioada 19-21 iulie 2016, o delegație din componența căreia au făcut parte specialiști din cadrul ADR Nord, ADR Centru și Agenției Turismului a Republicii Moldova au participat la o vizită de studiu în Regiunea Wielkopolska, Polonia.

➤ O delegație din Republica Moldova din componența căreia a făcut parte specialiști ADR Nord și reprezentanți ai autorităților publice locale și ai organizațiilor neguvernamentale din Regiunea de Dezvoltare Nord și din alte regiuni ale Republicii Moldova, inclusiv din Găgăuzia, au studiat experiența Letoniei în domeniul turismului și cel al infrastructurii de afaceri în perioada 25-31 iulie 2016.

➤ În perioada 22 – 26 august 2016 un grup de specialiști de la ADR Nord și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB) împreună cu directorul Agenției, Ion Bodrug, au studiat experiența Cehiei în domeniul dezvoltării planificării strategice.

➤ În perioada 2 – 7 octombrie 2016, dl. Constantin Bândiu, șeful SMP, ADR Nord a efectuat o vizită de studiu la proiectele de succes în domeniul MDS în România și Bulgaria. Scopul vizitei a fost schimbul de experiență și preluarea bunelor practici pentru managementul pe viitor în R. Moldova.

➤ 17-24 noiembrie 2016. Trei specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord au studiat experiența Regiunii Wielkopolska, Polonia, în domeniul turismului. Bunele practici prezentate de către partenerii polonezi vor servi drept model pentru elaborarea Programului regional sectorial (PRS) în domeniul dezvoltării atractivității turistice în Regiunea de Dezvoltare Nord.

Totodată o serie de actori internaționali au vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Nord în perioada raportată:

➤ Bălți, 11 februarie 2016. Un seminar de informare despre rolul, misiunea și activitățile Grupurilor de acțiune locală în promovarea dezvoltării economice în zonele rurale din Estonia a avut loc în incinta ADR Nord. La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților publice locale, ai societății civile și ai mediului de afaceri din Regiunea de Dezvoltare Nord. Oficialii și experții din cadrul Rețelei Naționale Rurale din Estonia le-au vorbit participanților la eveniment despre principiile și procedurile de activitate ale Grupurilor de acțiune locală pentru dezvoltare rurală.

- O delegație din componența căreia au făcut parte șapte reprezentanți din cadrul mai multor instituții de învățământ și organizații obștești de tineret din Letonia a efectuat, în perioada 9-10 februarie 2016, o vizită în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova, dorind să se informeze despre suportul oferit de Letonia țării noastre în domeniul dezvoltării regionale.
- Bălți, 19 aprilie 2016. Alteța Sa Regală Principele Radu al României a efectuat o vizită la Agenția de Dezvoltare Regională Nord, interesându-se cu acest prilej de climatul de afaceri din Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova, precum și de proiectele de dezvoltare regională realizate de ADR Nord în ultimii cinci ani. Însoțit de o delegație formată din oficialități ale orașului Cluj-Napoca și comuna Săvârșin, județul Arad, precum și de o delegație de oameni de afaceri din Transilvania, Alteța Sa Regală Principele Radu a încurajat în discursul său dezvoltarea relațiilor economice între regiunile din România și cele din Republica Moldova.
- O delegație din Letonia din componența căreia au făcut parte 10 reprezentanți ai autorităților centrale, locale și antreprenori au participat, în perioada 13-14 aprilie, la ședințele Grupurilor de lucru pentru elaborarea Programelor regionale sectoriale (PRS) în domeniile Infrastructura de afaceri și Turism în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) a Republicii Moldova.
- La data de 30 mai 2016, o delegație din cadrul ambasadei Cehe în RM și Agenției Cehe pentru Dezvoltare a vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Nord, pentru monitorizarea proiectului „Dezvoltarea planificării strategice în Regiunea de Dezvoltare Nord, Moldova”, finanțat din sursele Guvernului Republicii Cehe.
- *Simpozionul științifico-practic internațional* desfășurat pe 29 septembrie 2016 a reunit peste 120 de participanți: oameni de știință, autorități, invitați de peste hotare și studenți. În cadrul evenimentului au participat oaspeți din România, Cehia și Polonia. Scopul acestui eveniment a fost promovarea instituțiilor superioare, medii de învățământ și cele profesional-tehnice, care servesc în calitate de o excelentă bază pentru dezvoltarea resurselor umane, cu impact asupra dezvoltării economice a întregii regiuni, precum și existența centrelor de cercetare specializate, care oferă o platformă necesară pentru asigurarea dezvoltării și aplicării noilor tehnologii în producere.
- La *Forumul economic internațional* din 30 septembrie 2016, Bălți, au participat șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, E.S. Pirkka Tapiola, ambasadori, consuli, autorități publice locale, oameni de afaceri și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din Republica Moldova, România, Polonia și Cehia. Participanții și-au împărtășit experiența privind promovarea potențialului economic a statelor din cadrul UE și au evidențiat oportunitățile de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord.

- În perioada 11-14 octombrie 2016, o delegație din Polonia au vizitat ADR Nord în contextul oferirii suportului tehnic în elaborarea PRS-ului în domeniul atractivității turistice în RDN. În acest sens, pe parcursul șederii în RDN, delegația a participat la ședința GL în domeniul turismului precum și au efectuat vizite de lucru în mai multe localități din regiune, pentru a oferi consultanță în domeniul dezvoltării atractivității turistice.
- În data de 19 octombrie 2016, o delegație din componența căreia au făcut parte 54 de reprezentanți ai autorităților publice locale și antreprenori din mai multe regiuni ale Letoniei, au participat la o întrunire cu genericul ”Cooperare moldo-letonă: seminar și misiune economică pentru dezvoltarea antreprenoriatului în regiuni”, reprezentanții celor două state (Letonia și Republica Moldova) au discutat despre posibilitățile de finanțare pentru promovarea antreprenoriatului în regiuni, totodată, identificând noi posibilități de colaborare dintre Moldova și Letonia.
- În data de 3 noiembrie 2016 o delegație din Estonia a organizat un atelier de lucru în RDN cu genericul „Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) ca instrument de dezvoltare rurală în Estonia și Moldova”. La eveniment au participat Victor Guzun, fost ambasador al Republicii Moldova în Estonia; Siim Kiisler, membru al Parlamentului Estoniei; Kadri Tillemann, director de proiect; Kristiina Tammets, președintele Asociației Europene LEADER pentru Dezvoltare Rurală (ELARD); Triin Lääne, manager de proiect.
- În data de de noiembrie 2016, 5 înalți Consilieri UE au efectuat o vizită de lucru la Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord. Oficialii europeni, care activează în cadrul ministerelor de ramură de la Chișinău, au fost însoțiți la Bălți de Valentina Țapiș, șefa Direcției politică și cooperare regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC). Vizita a avut loc în contextul familiarizării lor cu provocările de dezvoltare specifice Regiunii de Dezvoltare Nord.

MĂSURA 3.3 Facilitarea dialogului între actorii regionali, interregionali și internaționali

3.3.1 Consolidarea relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare regionali, naționali și internaționali

Regionali

- ✓ În vederea promovării potențialului regional, ADR Nord a colaborat cu administrațiile publice locale din RDN precum și cu partenerii regionali cum ar fi: USB „A. Russo”, ZEL Bălți, CCI din RDN, Consulatul României la Bălți, ONG, etc.

Naționali

✓ Reieșind din faptul că ADR Nord are experiență pozitivă de colaborare cu partenerii: AITT, IEG, ODIMM, MIEPO, AEE și alții, în anul 2016 partenerii naționali au fost invitați să participe la evenimentele importante organizate de ADR Nord.

✓ La fel colaboratorii ADR Nord au participat la evenimentele ce provoacă interes pentru regiune, organizate de către partenerii naționali.

Internaționali

✓ Cooperarea cu partenerii din Letonia a fost orientată spre realizarea activităților comune cu partenerii naționali, regionali și internaționali, în baza acordurilor de colaborare încheiate dintre APL, antreprenori, instituții de învățământ, ONG și a planurilor comune pentru a. 2016. În acest sens, partenerii letoni au oferit suport în elaborarea PRS-urilor în domeniul turismului și infrastructurii de afaceri.

✓ În anul 2014 a fost inițiată colaborarea cu Regiunea Wielkopolska din Polonia. Cooperarea dintre regiuni a început prin implementarea unui proiect comun intitulat *"Managementul proiectului - instrument al dezvoltării locale și regionale. Experiența Regiunii Wielkopolska pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Moldova"*. Datorită rezultatelor obținute, ADR Nord împreună cu voievodatul a inițiat elaborarea unui alt proiect intitulat *"Suport în dezvoltarea turismului rural sustenabil în Regiunea de Dezvoltare Nord"* propus spre finanțare în cadrul programului Polish Aid. Chiar dacă proiectul nu a obținut finanțare, Oficiul Mareșalului Regiunii Wielkopolska și-a oferit suportul în implementarea acestui proiect cu resurse proprii.

✓ ADR Nord a colaborat cu partenerii cehi în vederea implementării proiectului *"Dezvoltarea planificării strategice în Regiunea de Dezvoltare Nord, Moldova"*. În acest sens, în perioada raportată, au avut loc două sesiuni de instruire în domeniul utilizării GIS. Totodată, au fost elaborate două manuale – Manual Strategiei de brand pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și Manualul utilizatorului QGIS și efectuată o vizită de studiu în Republica Cehă.

✓ ADR Nord a colaborat cu ADR Vest, România prin organizarea și participarea la *Zilele RDN*.

✓ ADR Nord a început colaborarea cu Agenția de Dezvoltare Durabilă din Județul Brașov prin participarea la evenimente comune.

✓ ADR Nord a inițiat colaborarea cu Grupul de Acțiune Locală estonian - LAG Pärnu Bay Partnership prin elaborarea unui proiect comun în domeniul turismului rural. Proiectul a fost acceptat spre finanțare și urmează să fie implementat începând cu 2017.

✓ ADR Nord colaborează cu International Institute for Energy Bionics, Slovenia, în vederea elaborării proiectului ”Danube RES” pentru Programul Dunărean. Menționăm, că proiectul a trecut etapa 1 și respectiv a fost aplicat pentru etapa 2 al acestui apel.

3.3.2 Facilitarea încheierii acordurilor de parteneriatelor între ADR Nord și alte instituții regionale, naționale și internaționale

În perioada raportată ADR Nord a pus bazele colaborării cu o serie de instituții naționale și internaționale. Astfel:

➤ (ADR) Nord și Regiunea de Planificare Vidzeme din Letonia au semnat un acord de intenție în contextul bunelor relații de colaborare dintre Republica Moldova și Republica Letonia. Evenimentul a avut loc la data de 9 aprilie 2016, la Jūrmala, în contextul vizitei de lucru în Letonia a ministrului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Vasile Bâțca.

➤ Bălți, 19 mai 2016. La ședința Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord, Agenția de Dezvoltare Regională Nord a încheiat, în contextul Zilelor Europei în Republica Moldova, un acord de colaborare cu Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov, România.

➤ ADR Nord și Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” au încheiat luni, 20 iunie, un acord de colaborare. Prin semnarea acestui acord, ADR Nord, reprezentată de directorul Ion Bodrug, și Institutul „Selecția”, reprezentat de directorul Valeriu Vozian, și-au propus să realizeze și să dezvolte programe comune, specifice domeniului dezvoltării regionale și capacităților instituționale.

➤ Bălți, 1 august 2016. Autorități publice locale și reprezentanți ai proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), au încheiat, în incinta ADR Nord, un Memorandum de înțelegere în contextul elaborării studiului de fezabilitate și de evaluare a impactului asupra mediului pentru crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în Zona nr. 8 de management a deșeurilor solide (raioanele Dondușeni, Edineț, Briceni, Ocnița).

➤ ADR Nord și Asociația Oamenilor de Afaceri din Moldova (AOAM) au încheiat pe 15 august 2016 un acord de colaborare. Prin semnarea acordului, ADR Nord, reprezentată de directorul Ion Bodrug, și AOAM, reprezentată de directorul general Andrei Crigan, și-au propus să realizeze și să dezvolte programe comune, specifice domeniului dezvoltării regionale și capacităților instituționale.

➤ Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord și Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) au încheiat pe 7 octombrie 2016, la Chișinău, un acord de colaborare. Prin semnarea acordului, ADR Nord, reprezentată de directorul Ion Bodrug, și MIEPO, reprezentată de directorul Vitalie Zaharia, și-au propus să realizeze împreună activități de dezvoltare economică.

Totodată, ADR Nord a facilitat încheierea acordurilor de colaborare dintre APL-urile din Letonia și cele din RDN, Moldova. În acest sens, au fost facilitate încheierea a 3 acorduri de colaborare pentru raionul Soroca, raionul Ocnița și satul Sîngureni, raionul Rîșcani. În anul 2017 se va continua facilitarea încheierii acordurilor de parteneriat între instituțiile regionale și instituțiile similare la nivel național și internațional.

MĂSURA 4.1 Asigurarea secretariatului CRD Nord

4.1.1 Organizarea și desfășurarea ședințelor CRD Nord

Pe parcursul anului 2016 ADR Nord a asigurat secretariatul CRD Nord organizând 3 ședințe ale Consiliului, în cadrul cărora s-au luat 18 decizii, inclusiv cea de aprobare a SDR Nord 2016-2020 și a listei proiectelor ce vor fi incluse în Planul Operațional Regional Nord pentru anii 2017-2020.

MĂSURA 4.2 Managementul instituțional

4.2.1 Coordonarea activității Agenției

Pe parcursul anului 2016 a fost asigurat un management eficient al Agenției cu gestionarea optimală atât a resurselor umane, cât și a mijloacelor financiare. S-a acordat importanță maximă activităților de formare și dezvoltare a resurselor umane, evaluarea performanțelor profesionale și motivarea personalului.

4.2.2 Planificarea anuală, lunară

La finele anului de referință a fost elaborat Planul anual de implementare a SDR Nord pentru anul 2017, care va trasa continuitatea activităților Agenției în anul următor. De asemenea, în baza planului anual vor fi elaborate planuri lunare de activitate, care vor reflecta în detalii acțiunile și evenimentele curente organizate de Agenție.

4.2.3 Monitorizarea și evaluarea politicii de dezvoltare regională

Conform legislației în vigoare, cerințelor MO, trimestrial / semestrial / anual au fost elaborate și remise către MDRC, spre evaluare, rapoarte privind monitorizarea procesului de implementare a proiectelor, a PAI al SDR Nord și POR Nord, a PRS (AAC, MDS, EE a clădirilor publice, DRL), inclusiv rapoarte privind monitorizarea trimestrială a mijloacelor de finanțare (FNDR, alți potențiali donatori).

4.2.4 Desfășurarea operațiunilor financiare

➤ *Elaborarea planului anual de finanțare al ADR Nord.*

Procesul de planificare financiară al Agenției a inclus o serie de activități orientate spre atingerea obiectivelor propuse în anul 2016:

- Analiza activităților din Planul Operațional și identificarea cheltuielilor necesare (costurilor) pentru finanțare și structurarea necesităților de finanțare pe articole de cheltuieli și pe surse de finanțare;
- Definitivarea planului de finanțare pe cheltuieli operaționale ale ADR, coordonarea cu specialistul în achiziții publice;
- Elaborarea planului de finanțare pe proiecte în baza graficului de îndeplinire a volumului de lucrări și servicii, bunuri;
- Elaborarea planului general de finanțare consolidat pe ADR și a notei explicative la planurile de finanțare;
- Coordonarea bugetelor ADR de către CRD, MDRC și aprobarea de către CNCDR.
- *Recepționarea, verificarea și prelucrarea documentelor primare se referă la:*
- Elaborarea avizului intern de debursare a mijloacelor bănești pe proiecte (cu includerea documentelor obligatorii pentru prezentare și persoanele responsabile);
- Procesarea documentelor primare prezentate și verificarea lor (operațional și proiecte).
- *Evidența contabilă și valorificarea mijloacelor financiare se va efectua:*
- În baza informației actualizate au fost inițiate transferurile planificate, în corespundere cu volumul de lucru, servicii îndeplinite, inclusiv necesitățile operaționale contractate;
- Actualizarea informației ce ține de finanțarea proiectelor și coordonarea cu managerii de proiecte.

➤ *Planificarea cheltuielilor operaționale ale ADR Nord.*

Cheltuielile operaționale ale ADR Nord rezultă din bugetul anual aprobat al Agenției de către CRD Nord și MDRC.

În baza bugetului, grupurile de lucru pentru achizițiile de bunuri, servicii și lucrări pentru necesitățile Agenției vor programa în planurile unice de achiziție sumele acordate, procedurile aplicate, tipurile de bunuri, servicii, lucrări ce vor fi contractate.

4.2.5 Desfășurarea procedurilor de achiziții publice

Pe parcursul anului 2016, în domeniul achizițiilor publice, au fost realizate următoarele acțiuni :

- Au fost elaborate caietele de sarcini a proiectelor (la bunuri, servicii, lucrări) aprobate spre finanțare în 2016, inclusiv:

- Caiete de sarcini la două proceduri pentru achiziția „*Lucrărilor de reparații a clădirii Centrului Apicol or. Cupcini*”;
 - Caiet de sarcini „*Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare din s. Țepilova, raionul Soroca*”;
 - Caiet de sarcini „*Utilaje apicole*”;
 - Caiet de sarcini „*Autospeciale de colectare a deșeurilor 7+1 m³ cu compactor*”.
- Au fost executate procedurile de achiziții și încheierea contractelor pentru proiectele finanțate în 2016:
- № 16/01267 Utilaje apicole (linie procesare-ambalare, prese faguri, butoaie metal, cântare, cărucioare) din 18 iulie 2016 care a fost anulată în temeiul pct. 44.1 (lipsa unei concurențe efective) din documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 71 din 24.05.2016, art. 67 alin. 1 lit. a, legea 131/2015 privind achizițiile publice;
 - № 16/02118 Utilaje apicole (linie procesare-ambalare, prese faguri, butoaie metal, cântare, cărucioare) din 1 septembrie 2016 care a fost anulată în temeiul pct. 44.1 (lipsa unei concurențe efective) din documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 71 din 24.05.2016, art. 67 alin. 1 lit. a, legea 131/2015 privind achizițiile publice;
 - № 16/02362 linie procesare-ambalare a mierii din 4 octombrie 2016 care a fost anulată în temeiul faptului că nu s-a prezentat nici o ofertă;
 - Licitația № 16/02831 Utilaje apicole (linie procesare-ambalare, butoaie metal, cântare, cărucioare) din 17 noiembrie 2016 – grupul de lucru a desemnat câștigătoare următoarele oferte pentru pozițiile: *cărucior pentru transportarea butoiului, cântar pentru maxim 600 kg, cântar pentru maxim 1000 kg, linie de procesare-ambalare a mierii – oferta APITECHNO S.R.L. în valoare totală pentru pozițiile menționate de 898485,00 lei cu TVA la cota zero, termen de livrare 90 de zile. Pentru poziția: butoaie din metal – oferta EXIMOTOR S.A., în valoare totală de 160538,16 lei cu TVA la cota zero, termen de livrare 60 de zile;*
 - Licitația 16/00732 lucrări de reparații a clădirii Centrului Apicol or. Cupcini din 11 aprilie 2016 – s-a anulat deoarece trei dintre patru oferte prezentate au fost descalificate;
 - Licitația 16/01114 lucrări de reparații a clădirii Centrului Apicol or. Cupcini – contract încheiat în valoare de 750 891,68 lei cu TVA la cota zero. S-au executat lucrările;

- Concursul 16/02892 lucrări de Reparații a clădirii Centrului Apicol or. Cupcini din 11 noiembrie 2016 a fost anulat deoarece s-au prezentat numai două oferte;
 - Concursul 16/02944 lucrări de Reparații a clădirii Centrului Apicol or. Cupcini din 1 decembrie 2016 s-a soldat cu încheierea contractului în valoare de 713 006,55 lei cu TVA la cota zero;
 - Licitația 16/01516 Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare din s. Țepilova, raionul Soroca – s-a anulat deoarece contractul a fost depus la Agenția Achiziții Publice înainte de expirarea termenului de așteptare pentru semnarea acestuia;
 - Licitația 16/02386 Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare din s. Țepilova, raionul Soroca – s-a anulat deoarece toate ofertele au fost anormal de scăzute;
 - Licitația 16/02591 Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare din s. Țepilova, raionul Soroca – a fost încheiat contractul în valoare de 3 879 891,13 lei cu TVA. Construcția este în faza de finalizare;
 - Licitația 16/250516 Autospeciale de colectare a deșeurilor 7+1 m³ cu compactor – contract încheiat în valoare de 2 446 408,28 lei cu TVA la cota zero. A avut loc livrarea mașinilor;
 - Licitația 16/260416 Autospeciale de colectare a deșeurilor 7+1 m³ cu compactor – s-a anulat deoarece au fost descalificate ofertele.
- Au fost întocmite dosarele procedurilor de achiziții publice: *pentru procedurile menționate anterior.*
- A fost elaborat planul de achiziții anul și cele trimestriale al ADR Nord. Au fost publicate 6 anunțuri de intenție.

Acțiunile planificate dar nerealizate:

- Raportarea semestrială a procedurilor de valoare mică. *Cauza:* la 31 mai 2016 a intrat în vigoare noul regulament cu privire la achizițiile publice de valoare mică, conform acestuia Autoritatea contractantă este obligată să întocmească și să prezinte anual, până la data de 1 februarie a anului următor, inclusiv în varianta electronică, Agenției de Achiziții Publice o dare de seamă privind contractele de achiziții publice de valoare mică semnate și înregistrate în perioada de referință.
- Elaborarea răspunsurilor la demersuri și contestații referitor de achiziții publice. *Cauza:* demersuri și contestații nu au fost.

4.2.6 Asigurarea transparenței activității ADR Nord

Activitățile de comunicare realizate în perioada lunilor ianuarie-decembrie 2016 au reieșit din planul anual al ADR Nord. Principalele obiective în acest sens au fost (1) promovarea RDN și a activităților ADR Nord; (2) asigurarea transparenței privind valorificarea FNDR.

Informare și transparență. ADR Nord a difuzat informații de interes public privind activitățile sale. Pe site-ul oficial al ADR Nord (www.adrnord.md) au fost publicate rapoartele de activitate semestriale și anuale, decizii și procese-verbale din cadrul ședințelor CRD Nord, precum și alte informații oficiale de interes public. ADR Nord a monitoriza periodic mass-media regională și națională ce a relatat despre activitățile din domeniul dezvoltării regionale.

Relațiile cu mass-media au fost menținute prin intermediul comunicatelor de presă, invitațiilor pentru jurnaliști, vizitelor informative, site-urilor oficiale gestionate de ADR Nord, prin organizarea evenimentelor cu invitarea presei, precum și o conferință de presă la agenția IPN din Chișinău, prilejuită de lansarea evenimentului Zilele RDN, ediția a IV-a.

Pe parcursul anului 2016, ADR Nord a organizat și a desfășurat evenimente comune cu reprezentanții APL, membrii CRD Nord, membri ONG: mese rotunde, conferințe, ateliere de lucru, traininguri, vizite de studiu etc. Reieșind din importanța acestor evenimente, am menținut în permanență contactul cu reprezentanții mass-media prin invitații la evenimente, comunicate / note de presă. În acest sens, am elaborat și difuzat 150 de comunicate de presă și articole informative, 7 anunțuri (de angajare, la concursuri), 4 invitații la ședințele CRD Nord. Astfel, pe site-ul www.adrnord.md, instrument de comunicare de bază al ADR Nord, am înregistrat aproximativ 84.000 de vizitatori unici și aproximativ 430.000 de accesări repetate.

Menționăm, în acest context, articolul de sinteză despre activitatea ADR Nord în 2015, difuzat la începutul anului 2016 prin intermediul canalelor de comunicare ale ADR Nord și mass-media, administrarea tehnică și editorială a site-urilor www.adrnord.md și www.inforegio.md; actualizarea rubricii „Proiecte de dezvoltare” de pe site-ul ADR Nord.

O importanță deosebită am acordat reflectării în spațiul public a lansării și desfășurării Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru perioada anilor 2017-2020 ce vor fi finanțate din sursele FNDR. În acest sens am elaborat și difuzat prin intermediul canalelor de comunicare ale ADR Nord și mass-media aproximativ 25 articole și 8 materiale informative radiofonice.

Cât despre activitatea ADR Nord pe rețelele de socializare, menționăm, în mod special, pagina de Facebook a ADR Nord (fb.com/adrnord), apreciată de peste 1440 de internați interesați de subiectul dezvoltării regionale (55% – femei; 45% – bărbați). Pe parcursul anului, persoanele care

urmăresc activitatea ADR Nord prin intermediul paginii de Facebook au interacționat cu informația partajată prin intermediul aprecierilor, comentariilor, distribuțiilor etc. de peste 200 de mii de ori.

Pentru îmbunătățirea comunicării dintre ADR-uri, MDRC și GIZ, dar și pentru edificarea capacităților de comunicare pentru angajații MDRC și ADR-uri, în perioada 30 iunie – 1 iulie a fost organizat un atelier de lucru cu genericul „Tehnici de scriere și editare a comunicatului de presă. Fotografia de presă”. Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului MSPL, implementat de GIZ.

Cât privește elaborarea materialelor promoționale / informative, au fost elaborate 2 panouri informative (unul din metal și altul din plastic) în cadrul proiectului „Centrul Creativ-Inovativ PRO Cariera (Otaci)”, precum și un panou informativ (plastic) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în raionul Florești”. De asemenea, au fost elaborate și 2 panouri informative (metal și plastic) în cadrul proiectului „Crearea condițiilor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare a locuitorilor com. Parcani, Ocolina și Redi-Cereșnovăț din raionul Soroca”.

Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord, ediția a IV-a. ADR Nord, sub egida MDRC, a organizat cea de-a IV-a ediție a Zilelor RDN în colaborare cu Agenția pentru Dezvoltare a Austriei, Agenția Cehă pentru Dezvoltare și ADR Vest (România). Evenimentul s-a desfășurat în perioada 26 septembrie – 22 octombrie, în mai multe localități din RDN. Evenimentul a fost lansat printr-o conferință de presă la agenția de știri IPN, unde au participat 15 jurnaliști din presa națională. Ca rezultat, evenimentul a fost amplu reflectat în presa națională și regională (cca 30 de articole). În acest context, ADR Nord a elaborat 11 tipuri de materiale promoționale, printre care menționăm în mod special pliantul RDN în cifre și albumul foto „Regiunea de Dezvoltare Nord”.

CONCLUZII

Anul 2016 a fost o perioadă productivă pentru activitatea ADR Nord. Activitățile desfășurate în vederea îndeplinirii obiectivelor dezvoltării regionale au reușit din prevederile Planului anual de implementare (PAI) al ADR Nord pentru anul 2016, Cadrului normativ al dezvoltării regionale și reușind din *obiectivele principale* pentru anul 2016.

În comparație cu perioada similară a anului trecut, a crescut simțitor numărul și nivelul de profesionalism al colaboratorilor ADR Nord, calitatea activităților organizate și a nivelului de implementare a proiectelor.

În anul 2016 ADR Nord are în proces de implementare 9 proiecte, inclusiv: 6 proiecte finanțate din mijloacele FNDR, 2 proiecte finanțate din sursele Guvernului German prin intermediul GIZ și 1 proiect finanțat din sursele Guvernului Român. În perioada nominalizată, din mijloacele FNDR, Agenția a valorificat mijloace financiare în mărime de 52 682,91 mii lei, ceea ce reprezintă 100 % din suma planificată pentru anul 2016.

Totodată, din sursele Guvernului German prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) au fost implementate proiecte în valoare de 11 102.10 mii lei.

ADR Nord a desfășurat multiple activități importante în contextul dezvoltării regionale. Astfel, în anul 2016 a fost elaborat Programul Regional Sectorial (PRS) în domeniul dezvoltării atractivității turismului, care urmează a fi propus spre aprobare la ședința CRD Nord din ianuarie 2017.

De asemenea s-a lucrat la elaborarea PRS în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri. În acest sens, au fost organizate 2 ședințe ale grupului de lucru regional sectorial, în cadrul cărora au fost stabilite viziunea, obiectivul general și obiectivele specifice ale domeniului de intervenție.

A fost asigurat secretariatul și buna organizare a 3 ședințe CRD Nord, în cadrul cărora s-au luat 18 decizii, inclusiv cea de aprobare a SDR Nord 2016-2020 și a listei proiectelor ce vor fi incluse în Planul Operațional Regional Nord pentru anii 2017-2020.

Pe parcursul anului 2016, la solicitarea CR, specialiștii ADR Nord au acordat suport consultativ la elaborarea SDSE CR Rîșcani, care a fost aprobată în luna mai 2016. De asemenea s-a analizat și avizat Strategia de dezvoltare a turismului a raionul Dondușeni.

În contextul desfășurării APP III, a fost oferită consultanță beneficiarilor din regiune în elaborarea proiectelor regionale. În acest sens au fost organizate ședințe de informare privind criteriile de eligibilitate, au fost colectate CP, respectându-se toate procedurile prevăzute în MO al FNDR.

De asemenea, în scopul facilitării atragerii investițiilor, specialiștii ADR Nord au elaborat concepte de proiecte SOFT pentru a fi aplicate la concursurile de proiecte anunțate de către instituțiile donatoare (Guvernul României, Cehiei, Poloniei, SUA etc.).

În vederea promovării potențialului regional, au fost consolidate relațiile cu partenerii regionali, naționali și internaționali deja existenți. Totodată, a fost inițiată colaborarea cu Agenția de Dezvoltare Durabilă din Județul Brașov prin elaborarea unui Plan de Activități comun pentru anul 2016, cu Grupul de Acțiune Locală estonian - LAG Pärnu Bay Partnership prin elaborarea unui proiect comun în domeniul turismului rural, cu International Institute for Energy Bionics, Slovenia în vederea elaborării proiectului "Danube RES" pentru Programul Dunărean.

De asemenea, în contextul dezvoltării și consolidării capacităților în anul 2016 au avut loc 14 vizite de studiu ale specialiștilor ADR Nord peste hotarele Republicii Moldova în țările: România, Letonia, Polonia, Slovacia, Germania, Belgia, Luxemburg, Portugalia, Cehia, Bulgaria.

Totodată Regiunea a fost vizitată de o serie de actori internaționali din: Estonia, Letonia, România, Cehia, Polonia.

Director ADR Nord

Ion BODRUG

EXECUTORI:

Inga COJOCARU, șef Secție planificare strategică și programare _____

Constantin BÂNDIU, șef Secție management proiecte _____

Svetlana BAZATIN, șef Secție finanțe și achiziții _____

Maria PRISACARI, șef Secție cooperare și atragerea investițiilor _____

Ion ILIEV, jurist / specialist cadre _____

COORDONAT:

Șef adjunct al DGDR,

Igor MALAI _____

Șef Direcție politică și cooperare regional,

Valentina ȚAPIȘ _____

Șef Direcție relații cu instituțiile de dezvoltare regională, Eduard UNGUREANU _____

Șef Secție statistică regională,

Violeta EVTODIENCO _____